

ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความเข้มแข็งของชุมชนเกาะเกร็ด

Factors Affecting the Strength of Community Kokert

พัชรี ชยากรโสภิต

Patcharee Chayakornsopit

รองศาสตราจารย์ประจำคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก

Received 02/10/2562

Revised 10/06/2564

Accepted 12/06/2564

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลกระทบต่อความเข้มแข็งของชุมชน (2) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้นำชุมชนที่ส่งผลกระทบต่อความเข้มแข็งของชุมชน (3) เพื่อศึกษาปัจจัยสภาพแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อความเข้มแข็งของชุมชน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ใน อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำนวน 375 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการคำนวณจากสูตรของ Taro Yamane เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequencies) ร้อยละ (Percent) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) t-Test และสำหรับทดสอบสมมติฐานเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความเข้มแข็งของชุมชนเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี การวิเคราะห์โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) ทดสอบสมมติฐานเชิงอนุมาน ได้แก่ Independent samples t-test และ One-Way ANOVA ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความเข้มแข็งของชุมชนเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$)
2. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความเข้มแข็งของชุมชนเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ได้แก่ เพศ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน สถานภาพ พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในชุมชนเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กับความเข้มแข็งของชุมชนเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จึงยอมรับสมมติฐานทางวิจัย ยกเว้น อายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน ที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความเข้มแข็งของชุมชนเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จึงปฏิเสธสมมติฐานทางวิจัย
3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยปัจจัยความมีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้นำกับความเข้มแข็งของชุมชนเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี พบว่าปัจจัยความมีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้นำมีความสัมพันธ์กับความเข้มแข็งของชุมชนเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีผลไปในทิศทางเดียวกัน มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก
4. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสภาพแวดล้อมกับความเข้มแข็งของชุมชนเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี พบว่าปัจจัยสภาพแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับความเข้มแข็งของชุมชนเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีผลไปในทิศทางเดียวกัน มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก

คำสำคัญ:

Abstract

This Research aims to study 1. How personal factors that affect the strength of the community. 2. The performance of community leaders affect the strength of the community.

3. The environmental factors affecting the strength of the community. The samples of this study were 375 populations who live in AmporePakkret,Nontaburi. Used random sampling data analyed by Taro Yamane. The instrument were data collection for frequencies percenty mean And for testing hypotheses in order to find out the relationship between the factors that affect the strength of the island community. Amphoe Pak kret, Nonthaburi.Analyzed by pearson correlation cofficient hypothesis thesis : independent sample T-test and one-way ANOVA at statistically significant level of 0.05

Results of the Research

1. Factors affecting the strength of community, Ko kret, Amphoe Pak kret, Nonthaburi. The overall level was at a high level ($\bar{X} = 3.74$)

2. The relationship between the personal factors, with the strength of community, Kokret, AmphoePakkret, Nonthaburi,include gender, age, education level, occupation, monthly income. What is the status of personal factors, found that people in the community, Ko kret, Amphoe Pak kret, Nonthaburi? Most are correlated with the strength of community, Ko kret, Amphoe Pak kret, Nonthaburi, thus accepting the assumption via the research exception, age, occupation, monthly income that is not correlated with the strength of community, Ko kret, Amphoe Pak kret, Nonthaburi. So it rejected the way the research hypothesis

3. The relationship between the effectiveness of the operational leader with a strong sense of community. PakKret Nonthaburi Found that the effectiveness of the performance of the leader's relationship with a strong community of Koh Kret. Pak Kret Nonthaburi All the statistical significance level. 0.05 is in the same direction. A relationship positive.

4. The relationship between environmental factors and the strength of the island community. Pak Kret Nonthaburi Found that factors environmental factors correlated with the strength of the island community. Pak Kret Nonthaburi All the statistical significance level. 0.05 is in the same direction. A relationship positive

Keywords:

1. บทนำ

จากวิกฤติเศรษฐกิจของประเทศที่เริ่มขึ้นในปลายปี 2539 ซึ่งเป็นปีแรกของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 ได้ก่อให้เกิดปัญหาด้านเศรษฐกิจและสังคมต่าง ๆ ส่งผลกระทบต่อประชาชนทุกภาคส่วนของสังคม ประเด็นเรื่อง ชุมชนเข้มแข็งจึงได้รับการหยิบยกขึ้นมากล่าวถึงเป็นอันมาก ในฐานะที่เป็นทางเลือกที่สำคัญของการพัฒนา เนื่องจากปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนจึงต้องเข้ามาแก้ไขปัญหาร่วมกันโดยเฉพาะอย่างยิ่งจำเป็นต้องให้ความสำคัญต่อกระบวนการพัฒนาที่เน้นคนเป็นศูนย์กลางตามหลักปรัชญาของแผนพัฒนา ฉบับที่ 8 โดยการเพิ่มศักยภาพของคนและชุมชนให้เข้มแข็ง มีความพร้อมในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมให้ยั่งยืน ความเข้มแข็งของชุมชนจึงเป็นฐานสำคัญในการลดผลกระทบทางเศรษฐกิจ และสังคม รวมถึงการสร้างกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่ยั่งยืนในอนาคต ซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาที่สำคัญประการหนึ่งต่อเนื่องมาถึงแผนพัฒนา ฉบับที่ 9 เพื่อให้การพัฒนาประเทศเป็นไปอย่างยั่งยืน จึงต้องเริ่มจากการใช้จุดแข็งในสังคม และทุนทางสังคมที่มีอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ชุมชนซึ่งเป็นทุนทางสังคมที่สำคัญ ในการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนในการแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองในแผนพัฒนา ฉบับที่ 8 ได้มีการให้แนวคิดและ

ความหมายของชุมชน เพื่อเป็นแนวทางและการนำไปสู่การปฏิบัติตามยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาไว้ดังนี้ ชุมชน หมายถึง กลุ่มคนที่มีวิถีชีวิตเกี่ยวพันกัน และมีการติดต่อสื่อสารเกี่ยวข้องกันอย่างเป็นปกติต่อเนื่อง อันเนื่องมาจากการอยู่ในพื้นที่ร่วมกันมีอาชีพร่วมกันหรือการประกอบกิจการซึ่งมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน หรือการมีวัฒนธรรม ความเชื่อ หรือความสนใจร่วมกัน (นายไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม, 2554) และความเป็นชุมชนยังอาจหมายถึงการที่คนจำนวนหนึ่งเท่าใดก็ได้มีวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีการติดต่อสื่อสารหรือรวมกลุ่มกัน มีความเอื้ออาทรต่อกัน มีการเรียนรู้ร่วมกัน ในการกระทำมีการจัดการ เพื่อให้เกิดความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ร่วมกัน (ศ.นพ.ประเวศ วะสี, 2553) นอกจากนี้ชุมชนที่มีความเข้มแข็งมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาชุมชนเพราะย่อมนำไปสู่ความเข้มแข็งของชุมชนด้านอื่น ๆ ด้วย อาทิเช่น ด้านการพึ่งพาตนเอง ด้านเศรษฐกิจและทุนชุมชน ด้านการจัดการตนเอง ด้านการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น ดังนั้นความเข้มแข็งขององค์กรชุมชนจึงเป็นสิ่งจำเป็นในงานพัฒนาชุมชน (กรรณิ์ สุธรรม, 2546) จากความหมายข้างต้นจึงอาจกล่าวได้ว่า ชุมชนมีความหมายมากกว่าการที่คนแต่ละคนมาอยู่ร่วมกัน แต่ได้สร้างความสัมพันธ์กันโดยมีหลักการ เงื่อนไข กติกา ซึ่งเราเรียกโดยรวมว่าระเบียบบรรทัดฐานของการอยู่ร่วมกัน ชุมชนจึงมีลักษณะเป็นองค์กรทางสังคมที่สามารถตอบสนองความต้องการในชีวิตประจำวันของสมาชิก และสามารถช่วยให้สมาชิกสามารถจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ที่มีอยู่ร่วมกันได้

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาชุมชนเข้มแข็ง มี 3 ปัจจัยหลัก ได้แก่ ปัจจัยการบริหารจัดการด้านธุรกิจชุมชน ปัจจัยด้านผู้นำชุมชน ปัจจัยการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อม จากการวิเคราะห์สภาพบริบททั่วไปชุมชนส่วนใหญ่ยังมีสภาพแวดล้อมที่เป็นจุดอ่อนที่สังคมและชุมชนควรต้องแก้ไขอีกหลายประการ เช่น สถาบันครอบครัวและวิถีชีวิตประชาชน เกิดผลกระทบจากปัญหานี้สึน ปัญหาดินที่กินทำกิน ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติด ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม ลดลงของพื้นที่ป่าไม้ คุณภาพอากาศต่ำ มีมลพิษและฝุ่นละอองในชุมชน ประชาชนส่วนใหญ่ยังมีฐานะยากจน จำนวนครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามยังมีชุมชนบางชุมชนที่ได้มีความพยายามโดยบุคคล กลุ่มคน องค์กร ทางสังคม นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาปรับใช้ในการบริหารจัดการ แก้ไขปัญหาของชุมชน เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม อันมีผลกระทบกับวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนในชุมชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุขได้

จากการสำรวจพบว่าชุมชนเกาะเกร็ด มีลักษณะเป็นพื้นที่ราบต่ำล้อมรอบด้วยแม่น้ำเจ้าพระยา พื้นที่ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นที่ราบน้ำท่วมถึง ทำให้พื้นที่ทั่วทั้งเกาะเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการทำเกษตรกรรม จึงมีการทำสวนไม้ผลไม้ยืนต้นอยู่ทั่วไป ผลไม้ที่นิยมปลูกได้แก่ กล้วย มะม่วง มะพร้าว ส้มโอ บริเวณส่วนกลางของเกาะเกร็ดแต่เดิมเป็นพื้นที่ปลูกข้าวเจ้า แต่ไม่มีการทำนามาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525 เนื่องจากบริเวณกลางเกาะเป็นที่ดอนสูงกว่าบริเวณริมเกาะ การดึงน้ำเข้าสู่พื้นที่นาต้องอาศัยเครื่องสูบน้ำอีกทั้งสภาพคูคลองภายในเกาะเกร็ดปัจจุบันตื้นเขินไม่มีการขุดลอกมาเป็นระยะเวลานาน การทำนาจึงไม่คุ้มกับการลงทุน ทำให้พื้นที่นาในอดีตกลายมาเป็นพื้นที่กร้างเป็นผืนใหญ่ติดต่อกัน จากลักษณะของพื้นที่เกาะเกร็ดที่ค่อนข้างเป็นพื้นที่ลุ่มโดยเฉพาะบริเวณริมเกาะจึงทำให้เกิดน้ำท่วมได้ง่าย เกาะเกร็ดจึงประสบปัญหาเรื่องน้ำท่วม ในช่วงซึ่งเกิดเป็นประจำทุกปีในช่วงฤดูน้ำหลาก ประกอบกับลักษณะเนื้อดินที่เป็นดินเหนียวอุ้มน้ำได้ดี เมื่อเกิดการท่วมขังจึงทำให้การระบายน้ำค่อนข้างช้า เกาะเกร็ดมีจำนวนประชากรจำนวน 6,914 คน 1,346 หลังคาเรือน แต่ทั้งนี้ยังพบปัญหาด้านปากท้องและอบายมุขซึ่งพบว่ามียาเสพติดและการพนันมากในเกาะเกร็ดซึ่งต้องได้รับการแก้ไขต่อไป

จากที่กล่าวมาข้างต้นนั้นผู้วิจัยจึงศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลกระทบต่อความเข้มแข็งของชุมชนมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลกระทบต่อความเข้มแข็งของชุมชน เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้นำชุมชนที่ส่งผลกระทบต่อความเข้มแข็งของชุมชน เพื่อศึกษาปัจจัยสภาพแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อความเข้มแข็งของชุมชนตามวัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 โดยงานวิจัยนี้ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะสามารถนำผลงานวิจัยไปใช้ในการพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลกระทบต่อความเข้มแข็งของชุมชน
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้นำชุมชนที่ส่งผลกระทบต่อความเข้มแข็งของชุมชน
3. เพื่อศึกษาปัจจัยสภาพแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อความเข้มแข็งของชุมชน

1.2 สมมติฐานของการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันส่งผลกระทบต่อความเข้มแข็งของชุมชนที่แตกต่างกัน
2. ปัจจัยความมีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้นำที่แตกต่างกันส่งผลกระทบต่อความเข้มแข็งของชุมชนที่แตกต่างกัน
3. ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันส่งผลกระทบต่อความเข้มแข็งของชุมชนที่แตกต่างกัน

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชาชน เป็นประชาชนในชุมชนเกาะเกร็ด ตำบลเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำนวน 375 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

- ผู้นำชุมชน จำนวน 7 คน (ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ผู้ประสานกลุ่ม)
- กลุ่มแม่บ้าน จำนวน 20 คน (หัวหน้ากลุ่มแม่บ้าน รองหัวหน้ากลุ่มแม่บ้าน สมาชิกในแต่ละกลุ่ม ๆ ละ

4 คน)

- ประชาชนในชุมชนเกาะเกร็ด จำนวน 348 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาความเข้มแข็งของชุมชนทางด้านปัจจัยส่วนบุคคล ด้านความมีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้นำ และด้านสิ่งแวดล้อม

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา

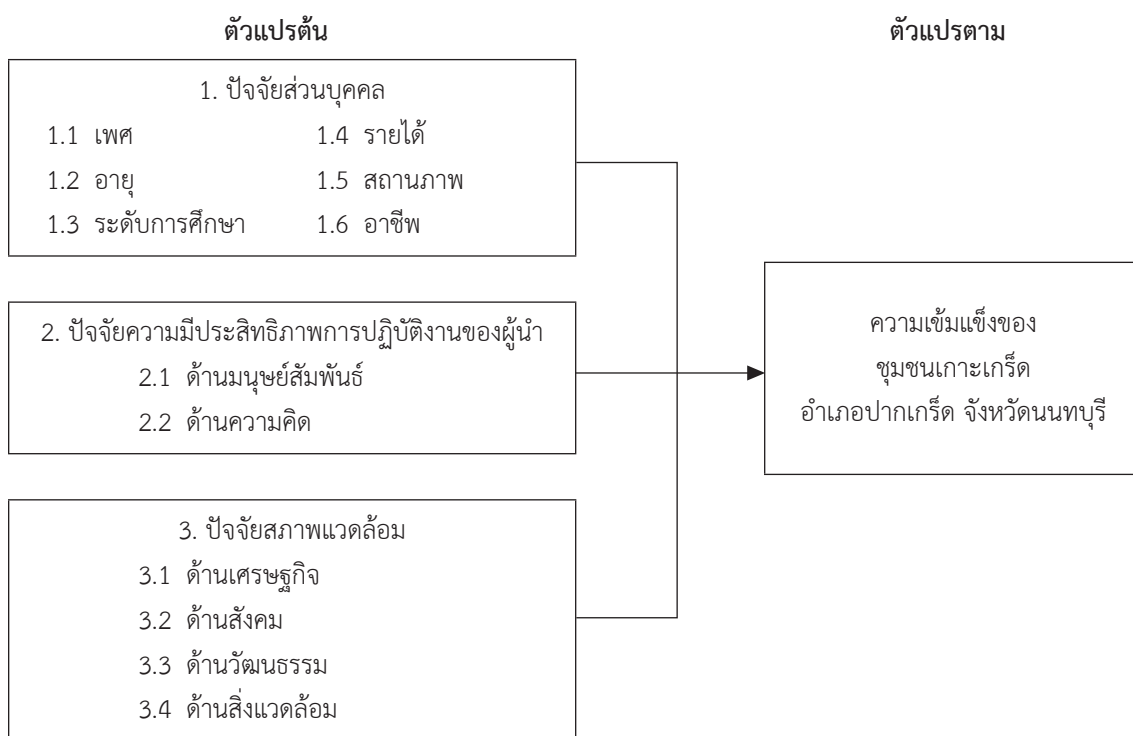
การศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำการลงพื้นที่เพื่อหาข้อมูลประกอบการเขียนโครงการวิจัย ครั้งนี้ กำหนดระยะเวลาเริ่มตั้งแต่วันที่ 21 สิงหาคม พ.ศ.2560 ถึงวันที่ 1 ธันวาคม 2560 รวมทั้งสิ้น 5 เดือน

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบถึงการก่อกำเนิดชุมชนให้มีความเข้มแข็ง
2. เพื่อทราบถึงประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้นำชุมชนที่ส่งผลให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง
3. เพื่อทราบถึงสภาพแวดล้อมการดำรงชีวิตของประชาชนในชุมชนเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปวางแผนพัฒนาชุมชนต่อไป

1.5 กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาและทบทวนวรรณกรรม เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความเข้มแข็งของชุมชนเกาะเกร็ด ได้กรอบแนวคิดดังนี้

2. วิธีการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ ผู้นำชุมชน กลุ่มแม่บ้าน และประชากรในชุมชนเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ผู้ศึกษาเลือกสำรวจผู้นำชุมชน กลุ่มแม่บ้าน และประชากรในชุมชนเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จำนวน 5,700 คน

โดยการกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + (Ne^2)}$$

โดย n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของกลุ่มประชากร

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ ซึ่งในการศึกษาคั้งนี้ยอมให้เกิดความคลาดเคลื่อนได้ร้อยละ 5 ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์

แทนค่าในสูตร
$$n = \frac{5700}{1 + 5700(0.05)^2}$$

$$n = 375 \text{ คน} \approx 374 \text{ คน}$$

ดังนั้น การวิจัยคั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 375 คน

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบบสอบถาม

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 6 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ สถานภาพ อาชีพ แบบสอบถามเป็นคำถามลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check-List)

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ผลกระทบต่อความเข้มแข็งของชุมชนเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี แบ่งเป็น 7 ด้าน จำนวน 43 ข้อ ได้แก่

- ด้านมนุษยสัมพันธ์ จำนวน 5 ข้อ
- ด้านความคิด จำนวน 5 ข้อ
- ด้านเศรษฐกิจ จำนวน 5 ข้อ
- ด้านสังคม จำนวน 6 ข้อ
- ด้านวัฒนธรรม จำนวน 6 ข้อ
- ด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 6 ข้อ
- ด้านระดับความเข้มแข็งของชุมชน จำนวน 10 ข้อ

แบบสอบถามเป็นคำถามลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งจัดระดับการวัดข้อมูลประเภทอัตราภาคขั้น (Interval Scale) มี 5 ระดับ ดังนี้

- ระดับความคิดเห็น 5 หมายถึง ดีมาก
- ระดับความคิดเห็น 4 หมายถึง ดี
- ระดับความคิดเห็น 3 หมายถึง ปานกลาง
- ระดับความคิดเห็น 2 หมายถึง น้อย
- ระดับความคิดเห็น 1 หมายถึง น้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ แบบสอบถามเป็นลักษณะปลายเปิด (Open-End Question)

2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความเข้มแข็งของชุมชนของประชากร ชุมชนเกาะเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ผู้วิจัยเก็บจากแหล่งโดยตรง ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง เป็นข้อมูลที่ปรากฏในเอกสารที่ผู้อื่นรวบรวมไว้ เช่น ตำราทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและสื่ออินเทอร์เน็ต

2.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ในการประมวลผลข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติช่วยในการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงพรรณนาหรือสถิติพื้นฐาน (Descriptive Statistics) เป็นการวิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) วิเคราะห์โดยใช้การทดสอบสมมติฐานทางสถิติ เป็นการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยตัวอย่างของกลุ่มที่เป็นอิสระกัน โดยใช้วิธี Independent T-test การวิเคราะห์โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) ทดสอบสมมติฐานเชิงอนุมาน ได้แก่ Independent samples t-test และ One-Way ANOVA ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

3. ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

1. เพศของประชาชนในชุมชนเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ทั้งหมด 375 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 53.3 เพศชายจำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 46.7

2. อายุของประชาชนในชุมชนเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 30-39 ปี จำนวน 118 คน คิดเป็นร้อยละ 31.5 รองลงมาตามลำดับคือ ช่วงอายุ 40 ปีขึ้นไป จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 29.9 ช่วงต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 21.3 และน้อยที่สุดคือ ช่วงอายุ 20-29 ปี จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 21.3

3. ระดับการศึกษา ของประชาชนในชุมชนเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ส่วนใหญ่มีระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 25.1 รองลงมาตามลำดับคือมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 21.6 ระดับการศึกษาปริญญาตรี/สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 20.5 ระดับการศึกษา ปวส. จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 และน้อยที่สุดคือระดับการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 12.8

4. อาชีพ ของประชาชนในชุมชนเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 29.6 รองลงมาตามลำดับคืออาชีพนักเรียน-นักศึกษา จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 28.5 อาชีพค้าขาย/ประกอบธุรกิจส่วนตัว จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 23.7 อาชีพข้าราชการ จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 13.1 และน้อยที่สุดคืออาชีพอื่น ๆ จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 5.1

5. รายได้ต่อเดือน ของประชาชนในชุมชนเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนน้อยกว่า 10,000 บาท จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 36.3 รองลงมาตามลำดับมีรายได้ต่อเดือน 10,001-15,000 บาท จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 28.5 รายได้ต่อเดือน 15,001-20,000 บาท จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 20.4 และน้อยที่สุดคือมีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 20,000 บาทขึ้นไป จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 14.4

6. สถานภาพ ของประชาชนในชุมชนเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด จำนวน 201 คน คิดเป็นร้อยละ 53.6 รองลงมาตามลำดับมีสถานภาพสมรส จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 30.7 และน้อยที่สุดคือสถานภาพหม้าย/หย่าร้าง จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 15.7

7. ปัจจัยที่ส่งกระทบต่อความเข้มแข็งของชุมชนเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$)

8. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความเข้มแข็งของชุมชนเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน สถานภาพ พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในชุมชนเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กับความเข้มแข็งของชุมชนเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จึงยอมรับสมมติฐานทางวิจัย ยกเว้น อายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน ที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความเข้มแข็งของชุมชนเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จึงปฏิเสธสมมติฐานทางวิจัย

9. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยปัจจัยความมีประสิทธิผลการปฏิบัติงานของผู้นำกับความเข้มแข็งของชุมชนเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี พบว่าปัจจัยปัจจัยความมีประสิทธิผลการปฏิบัติงานของผู้นำมีความสัมพันธ์กับความเข้มแข็งของชุมชนเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีผลไปในทิศทางเดียวกัน มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก

10. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสภาพแวดล้อมกับความเข้มแข็งของชุมชนเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี พบว่าปัจจัยสภาพแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับความเข้มแข็งของชุมชนเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีผลไปในทิศทางเดียวกัน มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยความมีประสิทธิผลการปฏิบัติงานของผู้นำ ปัจจัยสภาพแวดล้อม และความเข้มแข็งของชุมชนเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี มีความสัมพันธ์กัน ได้แก่ ด้านมนุษยสัมพันธ์ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r = 0.195$) ด้านความคิด มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r = 0.135$) ด้านเศรษฐกิจ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r = 0.271$) ด้านสังคม มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r = 0.212$) ด้านวัฒนธรรม มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r = 0.216$) ด้านสิ่งแวดล้อม มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ($r = 0.405$)

4. สรุปผล

1. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความเข้มแข็งของชุมชนเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$)

2. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับความเข้มแข็งของชุมชนเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน สถานภาพ พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในชุมชนเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กับความเข้มแข็งของชุมชนเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จึงยอมรับสมมติฐานทางวิจัย ยกเว้น อายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน ที่ไม่มีความสัมพันธ์กับความเข้มแข็งของชุมชนเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี จึงปฏิเสธสมมติฐานทางวิจัย

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยปัจจัยความมีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บังคับบัญชากับความเข้มแข็งของชุมชนเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี พบว่าปัจจัยปัจจัยความมีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บังคับบัญชามีความสัมพันธ์กับความเข้มแข็งของชุมชนเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีผลไปในทิศทางเดียวกัน มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก

4. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสภาพแวดล้อมกับความเข้มแข็งของชุมชนเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี พบว่าปัจจัยสภาพแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับความเข้มแข็งของชุมชนเกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีผลไปในทิศทางเดียวกัน มีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก

5. ข้อเสนอแนะ

ควรมีการฝึกอบรมผู้นำชุมชนเพื่อให้ความรู้ ความสามารถในระดับที่สูงขึ้น และจะได้นำความรู้มาพัฒนาชุมชนและสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนต่อไป

1. ควรมีการส่งเสริมให้สืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมของชุมชน ผ่านกระบวนการเรียนรู้ จากบรรพบุรุษสู่ลูกหลานเพื่อรักษาภูมิปัญญาและวัฒนธรรมที่ดีให้อยู่สืบเนื่องต่อไป

2. ควรมีการจัดอบรมภายในชุมชนเรื่องโทษของยาเสพติดเพื่อเป็นการเพิ่มความรู้ให้แก่ประชาชน และเป็น การแก้ปัญหาด้านยาเสพติด

3. เพื่อให้ผลการศึกษามีความชัดเจนและครอบคลุมมากขึ้น ควรมีการศึกษาเชิงเปรียบเทียบ ระหว่างชุมชนต่าง ๆ ที่มีความสำคัญในจังหวัดนนทบุรี อันจะทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความเข้มแข็งของชุมชน ที่มีความครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

6. เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ. 2545. **เครือข่ายการเรียนรู้เพื่อพัฒนาชุมชนยั่งยืน**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิชย์.

กฤตยาวัต เกตุวงศา. 2555. **การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงด้วยวิถีวิทยาของการสร้างทฤษฎีฐานราก** : กรณีศึกษาโรงเรียนชุมชนชานนา. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

โกวิท พวงงาม. 2545. **การปกครองท้องถิ่นไทยหลักการและมิติใหม่ในอนาคต**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิญญูชน.

ทวี วัชรเกียรติศักดิ์. 2559. **การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจให้กับชุมชนโดยการพัฒนากลุ่มอาชีพ ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลพลสงคราม**. อำเภอโนนสูง : จังหวัดนครราชสีมา

ประเวศ วะสี. 2546. **ยุทธศาสตร์ทางปัญญาเพื่ออนาคตของประเทศไทย**. สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ภรณ์รัตน์ สุธรรม. 2546. **พลวัตชุมชนกับการพึ่งตนเองในภาคตะวันตก**. กรุงเทพฯ : สถาบันวิถีธรรม์

Cohen, JM; and Uphoff; N.T. 1980. **Rural development Participation : Concept and Measures For Project Development committee Center For International Studies**. Cornell University.